Rok IV. Środa dnia 29 Marca 1922 roku. Cena 20 mk. №. 72.

Kurjer Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNO SPOŁECZNO LITERACKI

Prenumerata wynosi z odbieraniem w Administracji miesięcznie 400 mk., z odnoszeniem i przesyłką pocztową 450 mk. Ceny ogłoszeń: pierwsza strona za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce 80 mk., druga i trzecia 70 mk., czwarta 60 mk. za wiersz nonparelowy. Ogłoszenia w tekście przed kroniką i pod telegramami 70 mk. za wiersz. Nekrologi po marek 70 za wiersz. Drobne ogłoszenia, po 20 marek za wyraz. Ogłoszenia zagraniczne o 100 % droższe.

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa ul. N. P. Marji 41, otwarta codziennie od g. 9 rano do 7 w. Telegraf. „Kurjer—Częstochowa". Telefon 4. Nadesłanych rękopisów, z wyjątkiem zastrzeżonych, Redakcja nie zwraca. Na zasadzie uchwał Zjazdu Zw. Prasy prowincjonalnej, wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Jedyna droga do potęgi.

W ostatecznem zwycięstwie Mocarstw Sprzymierzonych nad rozpościerającym się nad połową Europy Niemcem poczęła się niepodległość Polski. Rozkład Rosji, który usunął już przedtem drugą najważniejszą zaporę do wskrzeszenia Państwa Polskiego, otoczył je od pierwszej chwili istnienia falą anarchji i oparami destrukcji i przez to w wysokim stopniu utrudnił normalną jego odbudowę. Potrzeba było niemniej dwóch lat wysiłków i zmagań, zanim Sejm nasz konstytucyjny zdołał szczęśliwie przezwyciężyć trudności, dokonać dzieła, którem jest konstytucja 17 marca.

Niechaj wolno mi będzie wypowiedzieć parę najogólniejszych uwag o zasadach, na których oparła się ta konstytucja i tym sposobem przyczynić się w miarę sił do ułatwienia poglądu na znaczenie jej w współczesnem naszem życiu państwowem.

Konstytucja nasza nie jest eksperymentem. Wznosi się ona na tychsamych fundamentalnych założeniach, na których wzrosły i opierają się dzisiaj w ogromnej większości inne konstytucje Europy i świata.

Konstytucja nasza prześciga wprawdzie w poszczególnych swych postanowieniach pod niejednym względem stopień rozwoju naszego społeczeństwa, stawia dzisiejszemu zwłaszcza pokoleniu, wyszłemu z niewoli, pod niejednym względem zbyt wygórowane, zbyt trudne do rozwiązania zadania, typem jednak swoim zasadniczym, nie amerykańskim i nie szwajcarskim, lecz zachodnio europejskim odpowiada z pewnością najwięcej przeszłości, usposobieniu i charakterowi naszego społeczeństwa i tym sposobem stwarza najbezpieczniejszą, najpowszechniej wypróbowaną podstawę jego dalszemu ewolucyjnemu rozwojowi.

Kamieniem węgielnym parlamentarnego ustroju państwowego, powołanego do życia przez konstytucję 17 marca, fundamentem wspólnym jej z wielką konstytucją 3 maja jest rozstrzygające znaczenie ciała ustawodawczego Sejmu i Senatu, w całokształcie urządzeń państwowych, konstytucyjna i polityczna odpowiedzialność rządu wobec parlamentu, ścisły podział odpowiedzialności i kompetencji władzy ustawodawczej, rządzącej i sądowniczej, władzy cywilnej i wojskowej, nakoniec wysokie, wzniesione ponad wszelkie tarcia wewnętrzno-polityczne, a równocześnie wyłączone z normalnej rządowej odpowiedzialności stanowisko głowy państwa, wybieranego na lat 7 przez Zgromadzenie Narodowe, Sejm i Senat Prezydenta Rzeczypospolitej.

Mimo tych czy owych niedoskonałości konstytucji 17 marca, będziemy mogli wszyscy odetchnąć z niemałem zadowoleniem, kiedy nakoniec doczekamy się, jeśli nie wzniesienia i uchwalenia tych wszystkich ustaw wykonawczych, od których zawisło pełne urzeczywistnienie konstytucji to przynajmniej wejścia w życie jej kardynalnych postanowień, kładących kres dotychczasowemu przykremu i pełnemu niedogodności i niepewności stanowi przejściowemu.

Losy współczesnego narodu, losy współczesnego państwa, zawisły od niego samego. Nie znajdują one żadnego skutecznego zabezpieczenia poza niem. Za całość i kierunek rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej odpowiedzialne jest całe społeczeństwo polskie. Ażeby unieść tę odpowiedzialność, ażeby stworzyć jedyną pewną gwarancję otrzymania państwa, nie może żadne, a więc i nasze społeczeństwo oglądać się leniwie i lekkomyślnie na jakąkolwiek pomoc, leżącą poza normalnym porządkiem życia. Cudowne wydarzenia, zdarzają się, sami przeżywaliśmy niejedno ale i cuda mają swój kres. Genjusze nie rodzą się na zawołanie, a jeżeli nawet zjawiają się naprawdę w historji i nie zawodzą pokładanych w nich nadziei są zjawiskami zbyt efemerycznemi, ażeby na nich budować codzienne życie narodów. Prawo stanowi siłę tworzącą i utrzymującą państwo. Ażeby utrzymać byt państwowy musi społeczeństwo, musi przedewszystkiem część jego czująca i świadoma rzeczy, zorganizować się na zasadzie prawa, musi przejąć się rygorem, dyscypliną prawa.

Zbyt niewielu mamy jeszcze obywateli, którzy uświadamiają sobie należycie stosunek praw i obowiązków, jaki dla nich wynika z faktu istnienia państwa. Zbyt wielu jeszcze takich, którzy, nie widząc, że podgryzają gałąź, na której siedzą, patrzą na państwo i prawo pod kątem widzenia własnej żarłocznej i krótkowzrocznej korzyści. Jedno i drugie jest prawdą, nie dającą się zaprzeczyć. Czyż jednak mniejszą wobec niej staje się prawdą twierdzenie, że jeżeli społeczeństwo nasze drogą intensywnej pracy całego patrjotycznie czującego i myślącego ogółu nie zdoła wznieść się na pożądaną wyżynę, tedy za niedojrzałość przeważającej części narodu muszą zapłacić wszyscy?

Złudzenia bywają klęską nietylko jednostek, ale i społeczeństw. Konstytucja 17-go marca wypłynęła z realnego układu sił politycznych w Polsce, istniejącego w dniu 17 marca 1921 r. i stanowi jedyną realną podstawę dalszego naszego bytu państwowego. Można ją, jak każde dzieło ludzkie ulepszać i udoskonalać, zbrodnią wszakże, a nawet więcej niż zbrodnią, bo głupotą i szaleństwem byłoby w naszych warunkach poza nią i wbrew niej szukać wyjścia na lepszą i bardziej bezpieczną przyszłość.

poseł Edward Dubanowicz
prof. Uniw. Jagiell.

Naświeższe wiadomości

Wyjazd posła ukraińskiego.

WARSZAWA, 28. 3. (Tel. wł.) Poseł Ukrainy sowieckiej w Warszawie, Szumskij, wyjechał w sprawach służbowych do Berlina. Jak się dowiadujemy, podróż p. Szumskiego znajduje się w związku z rokowaniami handlowemi ukraińsko-niemieckiemi, prowadzonymi obecnie w Berlinie przez p. Rakowskiego.

Zjazd monarchistów rosyjskich.

Nowe awantury.

BERLIN, 28. 3. (Tel. wł.) Otwarty tu zjazd monarchistów rosyjskich, na który przybyli delegaci z Jugosławji, Bułgarji, Pragi, Rumunji i Węgier wystosował gratulującą depeszę do b. cesarzowej Marji Teodorówny. Zjazd przyjął rezolucję, zapowiadającą użycie wszelkich środków w celu niedopuszczenia uznania rządu sowietów de jure na konferencji genueńskiej i obiecującą poprzeć gen. Wrangla w jego „decydującej walce o wielką, niepodzielną Rosję".

Zabezpieczenie pożyczki angielskiej.

BERLIN, 28. 3. (Tel. wł.) Prasa niemiecka, donosząc o pożyczce angielskiej dla Polski w wysokości 4 miljonów funtów sterlingów, komunikuje, że pożyczka ma być zabezpieczona dochodami monopolu tytuniowego.

Rosjanie w Genui.

PARYŻ, 28. 3. (Tel. wł.) Na czas trwania konferencji genueńskiej mają wyjechać do Genui Milukow, Makłakow, Awksentjew i Sirs. Celem ich podróży jest przeciwdziałanie delegacji sowieckiej.

Włochy a Rosja.

RZYM, 28. 3. (Tel. wł.) W kołach politycznych są zdania, że niezależnie od rezultatów konferencji genueńskiej rząd włoski uzna Rosję sowiecką de jure i nawiąże z nią normalne stosunki dyplomatyczne.

Wiadomości polityczne.

Niemcy w przededniu rewolucji monarchistycznej.

Z Wiednia donoszą że Niemcy znajdują się w przededniu rewolucji. Ruch zacznie się od strajku na tle ekonomicznem, poczem przemieni się w rewolucje. Republika niemiecka jest zagrożona. Rząd niemiecki potajemnie czyni przygotowania do obrony, większa część wojska jest jednak niepewna. Większość oficerów jest usposobiona monarchicznie i chętnie przyłączyłaby się do rewolucji przeciw dzisiejszemu rządowi. Także i pewne oddziały policji przyłączyłyby się do rewolucji. Informacje powyższe mają pochodzić z dobrego źródła.

Pożyczka angielska dla Polski.

Jak donosi „Times", z pożyczki, udzielonej Polsce w wysokości 4 miljonów funtów szterlingów, jeden miljon funtów szerlingów będzie użyty na zakup w Londynie surowców dla Polski. W specjalnym artykule, poświęconym sprawie pożyczki, udzielonej Polsce, autor artykułu podnosi, że sytuacja finansowa Rzeczypospolitej Polskiej w ostatnich czasach znacznie poprawiła się. Autor podkreśla także, że w przeciągu dwóch ostatnich lat handel polski wzrósł tak dalece, że można powiedzieć, iż stanął na równi z handlem zachodnich państw europejskich.

Berlińscy niezawiśli socjaliści działają w Polsce.

Stwierdziła to poufna konferencja niezależnych socjalistów w Krakowie.

Dzisiejszy „Głos niezależnych socjalistów" wychodzący w Krakowie, przynosi sensacyjne przyznanie w sprawozdaniu

swem z konferencji niezawisłych socjalistów, urządzonej 12 marca b. r. w Krakowie, stwierdzające, że berlińscy niezawiśli socjaliści mają swych członków na terytorjum Polski. Konferencja zwróciła się do zarządu głównego niezawisłych socjalistów w Berlinie z wnioskiem, aby Berlin, drogą biuletynu polecił swym członkom w Polsce, by zaciągali się do pracy organizacyjnej i politycznej partji niezawisłych socjalistów w Polsce, jako organizacji bratniej, będącej również sekcją Międzynarodówki wiedeńskiej.

Zaostrzona sytuacja na G. Śląsku.

W odpowiedzi na teror niemiecki stosowany wobec Polaków w niemieckiej części Górnego Śląska Naczelna Rada Ludowa — jak wiadomo wydała dn. 14 marca odezwę, w której oświadcza, że o ileby gwałty te ponowiły się, Naczelna Rada Ludowa nie może wziąć na siebie odpowiedzialności za skutki rozgoryczenia ludności polskiej części Górnego Śląska, zwłaszcza w Katowicach. Wyrazem tego zaniepokojenia było zwrócenie się magistratu katowickiego do N. R. L. z prośbą o zwołanie konferencji celem podjęcia wspólnych kroków zmierzających do uspokojenia ludności.

Dlaczego Wilhelm i Karol II-gi spadli z tronów.

Ciekawa kombinacja.

Na świecie trafiają się rzeczy ciekawe. Szczególnie wyniki z przeróżnych kombinacji cyfrowych dają nadzwyczajne rezultaty. Oto najnowsza kabała matematyczna wykombinowana przez jakiegoś niemca. Dotyczy ona dwóch zdetronizowanych cesarzów niemieckiego Wilhelma II go i austrjackiego Karola II.

A zatem proszę uważać:

Wilhelm II	
urodził się w roku	1859
w roku 1918 miał lat	59
wstąpił na tron w roku	1888
panował lat	30
Razem	3836

Karol II	
urodził się w roku	1887
w roku 1918 miał lat	31
wstąpił na tron w roku	1916
panował lat	2
Razem	3836

Jeżeli cyfrę 3836 podzielić przez 2 to się otrzyma 1918 czyli liczbę roku w której obaj cesarzowie spadli z tronów.

Czy nie ciekawa kabałka?

Wszystko w niej prawdziwe, matematycznie ściśle.

Ciekawe wiadomości.

— W Rydze zamknięto wydawnictwo bolszewickiego pisma „Nowyj Put" wychodzącego w Rydze od 2 lat.

— Jak donoszą dzienniki szwajcarskie Nansen odmówił przyjęcia tytułu członka honorowego sowietów.

— W mieście Hamborn wczoraj wieczorem pewien młody człowiek, będący w towarzystwie trzech innych w wozie tramwajowym, zastrzelił oficera angielskiego nazwiskiem Graf. Z tego powodu władze okupacyjne ogłosiły w mieście za ostrzony stan oblężenia.

— Wczoraj otwarto w Londynie konferencję przedstawicieli Anglji, Francji i Belgji, dla uregulowania kwestji międzynarodowej żeglugi napowietrznej.

— Hamburski ogród zoologiczny został zamknięty z powodu braku środków na utrzymanie. Z tego samego powodu magistrat m. Monachjum postanowił zamknąć tamtejszy ogród zoologiczny.

— Pewien uczony angielski wynalazł sposób sztucznego zapładniania jaj kurzych.

— Ford ma założyć filję w Hamburgu, która na początek będzie zatrudniała 20,000 robotników nie licząc personelu technicznego.

— W okolicach Johannesburgu i w samem mieście trwają formalne bitwy między policją i ludnością — której zdobyciu panowanie angielskie.

— Troje dzieci Landru wniosło prośbę o zmianę nazwiska Landru na de Remy, które jest nazwiskiem ich matki.

— Jerzy Brandes jak donoszą z Aten został mianowany greckim doktorem honorowym uniwersytetu w Atenach.

Polska obejmuje władzę nad Ziemią Wileńską.

WARSZAWA. Rada ministrów przyjęła na zebraniu projekt ustawy o objęciu władzy nad Ziemią Wileńską. Projekt ten zostanie zgłoszony do laski marszałkowskiej, jako wniosek nagły rządu. Projekt przewiduje rozszerzenie na Ziemię Wileńską mocy obowiązującej następujących ustaw:

1) Uchwała Sejmu z dnia 24 b. m. o objęciu władzy państwowej nad Ziemią Wileńską.

2) Konstytucja Rzeczpospolitej z dnia 17 marca 1921 r. oraz uchwała o tymczasowej organizacji władz zwierzchnich Rzeczpospolitej z dnia 20 lutego 1919 r. (Mała konstytucja).

3) Ustawa o obywatelstwie polskiem.

4) Ustawa o wydawaniu „Dziennika u staw Rzeczpospolitej".

5) Dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, jakie na obszarze Ziemi Wileńskiej obowiązują w chwili wejścia w życie tej nowej ustawy pozostają nadal w mocy, o ile ustawa obecna czego innego nie postanawia.

6) Radę ministrów upoważnia się do zniesienia wszelkich wyjątkowych ustaw i rozporządzeń jakiegokolwiek pochodzenia, wydanych na niekorzyść, lub dla uprzywilejowania jakiegokolwiek narodu, lub wyznania.

7) Upoważnia się Radę ministrów do rozszerzenia na Ziemię Wileńską mocy obowiązującej dekretów, ustaw i rozporządzeń, obowiązujących w chwili obecnej na całym obszarze Rzeczpospolitej, lub też w jej poszczególnych częściach, prztem upoważnia się Radę ministrów do wprowadzenia odpowiednich zmian w ustawach i rozporządzeniach, obowiązujących już na obszarze Ziemi Wileńskiej, oraz do wydawania przepisów ujednostajniających, przechodnich i wykonawczych.

Ostatni artykuł porucza wykonanie ustawy poszczególnym ministrom.

Kronika.

Budżet miejski. W środę dn. 29 bm. i w czwartek dn. 30 bm. o godzinie 7 i pół wiecz. odbędą się posiedzenia Rady miejskiej, wyłącznie w celu rozpatrzenia budżetu na rok 1922.

Opłata za międzymiastowe rozmowy telefoniczne. Donoszą z Warszawy, że od dnia 15 kwietnia należność za międzymiastowe rozmowy telefoniczne w Polsce podwyższona zostanie o 50 proc.

Z Rady miejskiej.

Po ukończeniu ogólnej debaty nad budżetem, Rada miejska rozpoczęła omawiać sprawę wyasygnowania odpowiedniego wynagrodzenia dla stenografistki. Wniosek ten uchwalono.

Następnie Rada rozpatrywała sprawę archiwum miejskiego i zaangażowania archiwisty, który pełnił by jednocześnie funkcje bibljotekarza. Punkt ten został również uchwalony.

W dalszym ciągu Rada przystąpiła do omawiania sprawy policji państwowej. Jak wiadomo, miasta ponoszą część kosztów utrzymania policji.

Następnie radny Federman zgłosił wniosek, aby Magistrat rozpoczął wydawanie własnego pisma tygodniowego. Wniosek ten ma być rozpatrywany raz jeszcze, gdyż otrzymał jednakową liczbę głosów za i przeciw.

Następnie omawiano sprawę remontu sali Rady miejskiej.

Przygotowania w Piotrkowie dla sądu częstoch. Korespondent „Kurjera Częstoch." telefonuje z Piotrkowa, iż rozpoczęto tam usuwanie kilku urzędów, mieszczących się w gmachu Sądu okręg., a to ze względu na spodziewane w dniach najbliższych przeniesienie do Piotrkowa Sądu Okr. z Częstochowy.

Wiec kupców tytuniowych. Odbył się w Warszawie tłumny wiec kupców tytuniowych celem zaprotestowania przeciwko zamiarom Rządu wprowadzenia monopolu tytuniowego. Na wiec przybyło przeszło 2000 kupców warszawskich oraz delegacje kupiectwa z całego szeregu miast polskich.

Zebrani uchwalili jednogłośnie rezolucję, z której podajemy najważniejsze punkty:

1) Zgromadzeni protestują najenergiczniej przeciw zaprowadzeniu monopolu tytuniowego w Polsce, jako szkodliwem dla finansów państwowych, a jednocześnie niszczącem przemysł i handel tytuniowy.

2) Oświadczają, iż monopol państwowy wykazał u nas szkodliwość utrzymania tego systemu, albowiem jest on deficytowy jest źródłem olbrzymich wydatków i powodem różnorodnych nadużyć. Monopol zmusi w konsekwencji Skarb Państwa do niebezpiecznych eksperymentów fiskalno-podatkowych, gdyż Skarb, chcąc pokryć swoją deficytową gospodarkę monopolową puści w ruch śrubę podatkową i nałoży na ludność, szczególnie miejską, coraz to większe podatki.

3) Monopol w biurokratycznej administracji podroży produkcję, obniży jakość wyrobów i uniemożliwi tak bardzo potrzebny nam eksport, a fatalnie odbije się na kursie naszej waluty i na dochodach Skarbu, gdyż i konsumcja — zależna w głównej mierze od umiejętnej organizacji sprzedaży przez doświadczone siły kupieckie — znacznie obniżyć się musi.

Rezolucję tę delegacja wręczy p. Marszałkowi Sejmu, p. Prezesowi Ministrów, p. Ministrowi Skarbu, p. Ministrowi handlu oraz wszystkim sejmowym klubom poselskim.

Czelność! Na terenie Rady miejskiej produkuje się niejaki Federman, typ aroganckiego litwaka o bezczelności wprost niesłychanej. Federman reprezentuje w naszej Radzie najzupełniej bolszewicką partję „Vereinigte", której agitacja i polityka godzi stale w interesy Państwa polskiego. Pismo nasze oddawna wystąpienia Federmana demaskowało, a zwłaszcza czyniliśmy to wówczas, gdy ugrupowania antypaństwowe szczególną ożywioną działalność ujawniały podczas inwazji bolszewickiej, przygotowując u nas grunt dla rządów Trockiego.

To też solą w oku F. jest „Kurjer Częstochowski" i korzystając z prawa suwerena w częstochowskiej Radzie miejskiej aż do zuodzenia moralizuje on dzień nik nasz i poucza o... obowiązkach naszych wobec Państwa polskiego! Koń by się uśmiał, gdyby usłyszał słowa, które rzucił na ostatnim posiedzeniu Rady tow. Federman. Zbolszewiczały litwak ośmielił się zarzucić pismu polskiemu, walczącemu o to by Państwo polskie było najsilniejsze i najbardziej polskiem, iż... uprawia agitację antypaństwową.

Gdybyśmy mieli pewność, iż powiedział to człowiek poczytalny i jednostka ujawniająca nieskażliwe niczem postępowanie obywatela Rzeczypospolitej, sprawę skierowalibyśmy na drogę sądową i oszczerca żałowałby gorzko po niewczasie słów wypowiedzianych. Co do poczytalności Federmana, zarówno jak i jego przeszłości bardzo niewyraźnej, mamy poważne wątpliwości i dlatego od zamiaru skierowania sprawy oszczercy na drogę właściwą odstąpić musimy. Wyrażamy tylko ubolewanie i współczujemy pp. członkom Rady miejskiej, iż cierpliwie tolerują wyskoki i wystąpy Federmana, któremu, doprawdy, warto byłoby już przy pierwszej lepszej okazji szkalowania przez rzeczy polskich język na solidną kłódkę zamknąć.

Drugi poranek symfoniczny. Ani jeden z koncertów w sezonie nie cieszył się tak wyjątkowem powodzeniem, jak poranek symfoniczny w wykonaniu połączonych zespołów „Lutni" i „Związku muzyków polskich w Częstochowie". Ich to staraniem odbył się ten zasługujący na specjalne wyróżnienie koncert symfoniczny. Z wielkim uznaniem należy powitać urządzanie pouczających odczytów z dziedziny muzyki, gdyż historyczna wiedza muzyczna tak mało jest u nas rozpowszechnioną, zresztą po objaśnieniu dzieł znajdujących się w programie, zupełnie inaczej rozumie się wykonywane utwory i czynią one większe wrażenie. Koncert rozpoczął się odczytem o Bethovenie i Dworzaku, a po wyczerpującem opisaniu charakteru dzieł mistrzów przez prof. L. Wawrzynowicza, połączone orkiestry pod batutą p. K. Kopeckiego odegrały doskonale symfonję C—dur i ouverturę „Egmont" Bethovena oraz „Tańce słowiańskie" Dworzaka. Orkiestra sprawiała się świetnie, cieniując i frazując dokładnie, co niewątpliwie jest też dużą zasługą muzykalnej i celowej dyrekcji.

Żywe i barwne obrazki muzyczne przewijają się w allegro, uroczysty nastrój w wolnem andante o bethovenowskim nastroju i genjalnej instrumentacji, kontrastowość menueta, oraz lekkość i powiewność czterokrotnie powtarzającego się tematu w rondzie, to główna charakterystyka symfonji C—dur.

Poranki te mają zapewnione powodzenie. A. K.

Wdzięczni złodzieje. Żonie inspektora więziennego p. Marji Czekajewskiej niewykryci dotychczas sprawcy skradli z kieszeni portfel i 8300 mk.

Samobójstwo na placówce celnej.

W tych dniach do placówki celnej Podłęże—Szlacheckie gm. Przystajń przyprowadzono na przesłuchanie szofera Stanisława Kondrasa, zamieszkałego w Warszawie.

W chwili przesłuchiwania K. wydobył z kieszeni składany nóż i uderzył się w okolice serca.

Śmierć nastąpiła natychmiast. Przyczyny samobójstwa nie została dotychczas ustalona.

Bez przepustek. Zostali zatrzymani: Józef Łobodziński, zam. w Kamienicy Polskiej, pow. Częstochowskiego i Marcin Chmielarz, zam. we wsi Skrzydlów, pow. Radomskowskiego za nielegalne przejście granicy.

Również zostali zatrzymani: Bartłomiej Sanek, Jan Sumara, Jan—Piotr Czapla, Stanisław Sumara, Weronika Kwasek i Michał Oziębłowski, mieszkańcy pow. Jędrzejowskiego za nielegalne przejście granicy. Aresztowanych przesłano do Starostwa w Częstochowie.

Agenci niemieccy. Komisarjat Kontroli w Granicznej w Herbach zatrzymał Antoniego Nowińskiego, przemytnika zam. w Kłobucku, który nielegalnie przeprowadzał za granicę ludzi i pobierał od nich wysokie sumy pieniężne. Aresztowanego przesłano do Sądziego Śledczego I rewiru w Częstochowie.

Zatrzymano Józefa Fajera, zam. we wsi Aleksandrja gm. Dźbów, który werbował ludzi do robót za granicę. Aresztowanego przesłano do dyspozycji Starostwa w Częstochowie.

Nareszcie pod kluczem. Został zatrzymany przez Komisarjat Graniczny w Herbach bez dowodów osobi-

stych przy przejściu granicy, Stanisław vel Franciszek Rutkowski, poszukiwany przez Komendę P. P. m. st. Warszawy.

Znaczna kradzież i aresztowanie. Na stacji Stradom z wagonu towarowego została popełniona kradzież dwóch beli futer wagi 75 kilo nadanych w Warszawie przez Wincentego Glajchgewichta, zam. w Warszawie przy ul. Senatorskiej nr. 22. O kradzież powyższą zostali aresztowani jako podejrzani: Józef Jędrzejczyk, zam. na Nowym Stradomiu przy ul. Sabinowskiej nr. 12, Piotr Wasik, zam. tamże przy ul. Podstawnej nr. 7 i 3, Józef Dziuk, zam. w Częstochowie przy ul. Krakowskiej nr. 53. Aresztowanych wraz z dochodzeniem przesłano do Sędziego Śledczego II rewiru w Częstochowie.

Śmierć przy pracy. Donoszą, że w Rędzinach w fabryce „Portland Cementu“ Rudniki został zabity przy zakładaniu pasa transmisyjnego robotnik tejże fabryki Antoni Respondek, zam. we wsi i gm. Rędziny.

Co dnia świeże kradzieże. Przy ul. Kościuszki nr. 41 w Częstochowie na strychu domu schwytano Franciszka Nawrota, zam. przy ul. Ogrodowej nr. 61, który skradł koszulę wartości mk. 1500 na szkodę Józefy Konik.

Amatorka nogi... wołowej. Aresztowano Paulinę Donderską, zam. na Zawodziu przy ul. Złotej nr. 133, która w jatce Blimy Gelbera w Częstochowie przy ul. Targowej nr. 12, skradła nogę wołową wartości mk. 200.

Aresztowanie. Aresztowano Zofję Markiewicz, zam. na Zawodziu przy ul. Olsztyńskiej nr. 17, która na Starym Rynku w Częstochowie sprzedawała 20 kur skradzionych Władysławowi Boreckiemu, zam. we wsi Mrów.

Aresztowanie rzezimieszków. Posterunkowy PP. Teofil Łuczkowski zatrzymał Bolesława Blukacza i Marcina Ruduka, zam. przy ul. Piłsudskiego nr. 27, którzy nieśli motor elektryczny, skradziony w Browarze Tow. Akc. dawniej K. Szwede w Częstochowie.

Tabela loterji państwowej.

(nieurzędowa).

Piąta klasa. — Piętnasty dzień.

Główniejsze wygrane.

Mk. 300.000 nr. 25786.
Mk. 200.000 nr. 46348.
Mk. 40.000 nr. 68271.
Mk. 30.000 nr. 30927.
Mk. 25.000 nry: 62545 69457 72293.
Mk. 20.000 nry: 204 14538 28038 86194.
Mk. 15.000 nry: 31308 56807.
Mk. 10.000 nry: 25884 334489 64676 55598 77757 82590.
Mk. 8.000 nry: 20783 32368 38900 54673 56661 70163 78940 79278 88816.
Mk. 5.000 nry: 21619 23306 27873 31906 45338 47279 60199 68846 79299.
Mk. 3.000 nry: 47 517 515 8255 12166 14069 14125 14414 24147 26479 28048 28204 28968 33253 33262 35989 36503 37071 41616 45221 44426 46423 47991 49077 53266 58485 54724 56323 58903 58703 58972 61272 61873 61999 62220 62830 65404 66655 66726 67458 68818 73925 84918 86574.

O naszą młodzież szkolną.

Zebranie rodziców I-go Gimnazjum Państwowego.

W gmachu I-go Gimnazjum zebrali się bardzo licznie rodzice, których dzieci uczęszczają do tegoż gimnazjum, celem obradowania o potrzebach młodzieży i uczelni.

Dyr. W. Płodowski mówił o naszej dziatwie, podkreślając z radością, iż młodzież w ostatnich czasach, zwłaszcza w wyższych klasach, stała się obowiązkową i na każdym kroku widać poprawę i stateczność. Jedni drugich przestrzegają i starają się być akuratni, aby wyrość na dobrych obywateli kraju, czego dotychczas nie było. Zwrócił następnie p. P. uwagę na przeciążenie młodzieży pó za szkołą lekcjami. Zwłaszcza młodzież zamożnych rodziców zarobkuje lekcjami, zaniedbując własną pracę, lecz co gorsza, w ten sposób odbiera się chleb młodzieży biednej, której cała egzystencja— to lekcje. Młodzież zarabia nieraz więcej, niż nauczyciele.

Powstaną bursy i internaty, gdzie młodzież będzie się kształcić i rozwijać zamiłowanie do sztuk pięknych, estetyki itp., co przy obecnym systemie wychowania młodzieży jest trudne.

Brudno i wstrętnie wygląda klasa odrapana koszarowo i obowiązkiem jest zachęcić młodzież, aby własnym pomysłem ubrała i przyozdobiła swoją salę wykładową, a w ten sposób będzie się przyzwyczajać do estetyki. Próby nie zawiodły w tym wypadku, gdyż niektóre z klas już przyozdobiły pięknie swoją salę.

Dalej dyr. P. zaznaczył, że mało jest pracować i uczyć się, potrzebne są młodzieży jeszcze rozrywki i godziwe zabawy. W tym karnawale młodzież wiele się bawiła, tak, że to wpłynęło ujemnie na naukę. Na przyszłość, zabawy będą mogły odbywać się tylko w szkole i pod okiem nauczycieli.

Obecnie już na drugiem posiedzeniu Rady Pedagogicznej stwierdzono coraz większą karność w szkole, w czem celują II kl. B. i VI B. Powstał również pomiędzy młodzieżą odruch przeciw paleniu papierosów.

Z kolei zabrał głos ks. kan. M. Ciesielski, który wygłosił piękny odczyt na temat: „Kształcenie charakteru moralnego w domu i szkole“. Omawiał charakter przedmiotowy, moralny. rząd pedagogiczny w kształceniu pierwszego i drugiego środkami przyrodzonymi i nadprzyrodzonymi.

Następnie przemawiał prof. Czechowski, który zaznaczył, że niedość oddać młodzież do szkoły i na tem zakończyć wychowanie, młodzież oprócz szkoły musi kształcić dom, otoczenie i całe społeczeństwo. Gdy wszyscy będziemy myśleli o wychowaniu młodzieży i zaczniemy pomagać szkole, współdziałać z nią, to młodzież zostanie odpowiednio wychowana i wykształcona. Młodzież chce zabardzo prędko dorastać. V i VI-klasista uważa sia za człowieka dorosłego. Chodzenie po godz. 7—8 wieczorem w Alei po stronie „Cristalu“, uczęszczanie do kin, palenie papierosów uważają dla siebie za niezbędne, a niedozwolenie tego uważają za traktowanie młodzieży jako malców. Chronić należy młodzież jaknajdłużej od tego, żeby robiła co przystoi starszym, starać się, aby zachowała jaknajdłużej czystość sumienia i dobrych obyczajów. Jeżeli się młodzież spotka się z ojcowskiemi uwagami starszych, napewno będzie się starała unikać podobnych rzeczy. Ulica, zachowanie się poza domem będzie pomocą, gdy starsi będą współdziałali ze szkołą. Uczyć młodzież szanować starszych i władzę nie krytykować lecz przyzwyczajać do karności,to nasz cel i zadanie.

W dalszym ciągu obrad Komitet Rodzicielski przedstawił sprawozdanie ze swej działalności. Dyr. Płodowski zaznaczył, że z ofiarą pośpieszyli nietylko zamożni, lecz i biedni. Dziękując zebranym za pomoc szkole, choć wiele już zakupiono z pomocy naukowych dla matematyki, przyrody, fizyki i chemji, jednakże b. dużo pozostało do zrobienia. Prof. Czechowski mówił o brakach w szkole hygieny.

Brak wody — należałoby studnię pogłębić, aby jej nie brakło. Wilgoć w niektórych klasach. Umywalnie nie odpowiednie, brak wentylatorów, ławki w klasach wyższych ciasne i niewygodne, tak, iż młodzież ze skrzywioną i zgnieciona klatką piersiową zmuszona siedzieć w takiej ławce po kilka godzin. Brak odpowiednich przyrządów gimnastycznych.

Po przemowieniu dyr. Płodowskiego i Kurkowskiego, p. Bochenek odczytał sprawozdanie, z których dowiedział się, że na 475 uczniów zapłaciło 338, zwolniono na skutek podań 91 i opornych nie reagujących na wszelkie listy i odezwy 28 uczniów przeważnie mogących uiścić należność, a niektórzy nawet bardzo bogaci. Zebrano dotychczas 1.687.020 mk., wydano 1.670.088 mk. 70 fen. pozostała reszta została już przeznaczona na kupno dzieł bibljotecznych i na ogród botaniczny. Wybrano dodatkowo do Kom. Rodz. sędz. Kędzierskiego, pp. Kowalika i Fabjanowskiego. Przemawiali jeszcze w sprawie dalszych zapomóg pp. Fabianowski, Płodowski, Czechowski i inni. Uchwalono opodatkować się dodatkowo na pomoce naukowe do czterech tys. mk.

Dowiadujemy się, że czytelnictwo pomiędzy młodzieżą wzrasta tak, iż z biblioteki korzysta 75 proc. uczniów. Potrzebne jest dla szkoły „Album malarzy polskich“, z którego młodzież mogłaby korzystać i uczyć się. Jest nadzieja, że dalsze ofiary dopomogą do urzeczywistnienia tych pięknych zamiarów, których duszą jest pan dyrektor Płodowski, tyle działający dla dobra szkoły.

W końcu dodatnio rzuciło się w oczy tak wiele na korytarzach kwiatów w doniczkach, dowiadujemy się, że młodzież tak szanuje kwiatki, iż ani jednego nigdy nie uszkodzi ani zerwie. Cześć szkole i wychowawcom! W. Guzowski,

Zdaleka i zbliska.

— Odznaczenie Boy'a. W sobotę 25 b. m. odbył się w Krakowie w sali Kasyna oficerskiego raut pożegnalny na cześć opuszczającej Kraków francuskiej misji wojskowej. Podczas rautu generał Tronyo udekorował Boya - Zeleńskiego Krzyżem Legji Honorowej. Gen. Tronyo w entuzjastycznych słowach podniósł wielkie zasługi Boya położone około polsko-francuskiego zbliżenia kulturalnego i zakończył swe przemówienie okrzykiem „Niech żyje Boy“.

— Instytut filmowy w Łodzi. W Łodzi otwarty został instytut filmowy z udziałem najwybitniejszych sił profesorskich.

Instytut posiada działy: historja sztuki, plastyka rytmika, gra kinematograficzna, charakteryzacja, kostjumologja, tańce, obce języki. Pod kierownictwem Waldemara Żero, artysty Wytwórni „Nordisk“ i Jana Kucharskiego, dyrektora Wytwórni „Gedania“ profesora James Smith. Szkoła będzie wystawiała własne obrazy gdzie uczniowie będą brali udział:

Instytut mieści się w Łodzi przy ulicy Sienkiewicza 22, m. 4.

Rozmaitości.

(—) Samolot z kuchnią na 100 osób. Wedle doniesień dzienników włoskich, budowany jest obecnie we Włoszech samolot do przewozu pasażerów, przechodzący rozmiarami i wspaniałością urządzenia wszystkie dotąd zbudowane statki powietrzne.

Statek ten, noszący nazwę „Napoli“, posiada 12 motorów, każdy o sile 300 koni parowych. Do jego osobliwości będzie między innemi należała własna, elektryczna kuchnia, obliczona na przygotowanie jedzenia dla 100 pasażerów, których może zabrać „Napoli“.

Nad restauracją będzie się wznosił oszklony taras, skąd pasażerowie będą mogli obserwować przebywane w czasie lotu okolice. Amerykanie starają się już podobno o nabycie tego samolotu.

TYLKO 3 DNI! — TEATR „ODEON“ — Sensacja Sezonu!!

Program od niedzieli 26-go do środy 29-go Marca 1922 roku

A LUDZIE TAŃCZĄ...

Potężny dramat, o głębokiej aktualnej treści w 6 aktach

W rolach głównych, słynni artyści duńscy: **Katy Haack, Marja Leiko i K. Titz.**

— Szczegóły w programach. —

TEATR „PARYSKI“

Program od wtorku dnia 28-go Marca 1922 roku i dni następnych.

Motto: „Ideowa walka dobra co się ze złem zmaga“.

Wybitne „Clou“ sezonu 1921-22 r.

KLĘSKA SZATANA

Czarodziejskie misterjum w 7-miu odsłonach z prologiem według scenarjusza znanego powieściopisarza **E. Czyrykowa** z udziałem całego zespołu teatrów: **Stanisławskiego** i teatru artystycznego w Moskwie.

W głównej roli artysta tragik **PODGORNYJ.**

KINO NOWY

ul. Panny Marji № 43.

Program od niedzieli 26 b. m. i dni następnych.

Wielki dramat obyczajowy w 6-ciu aktach

Niech stal rozstrzygnie

W rolach głównych wybitni artyści rosyjscy

RYMSKIJ i ORŁOW.

---

14 **Najtańsze źródło!!!** 14

FIRMA

NEO-BŁAWAT

I Aleja 14 (dom p. Frankego)

posiada w wielkim wyborze: wełny, jedwabie, korty męskie, płótna widzewskie i żyrardowskie, obrusy, kapy, kołdry watowane, koce i t. d.

I-sza Aleja — dom Frankego

14 **Najlepsze towary!** 14

Skład sukna i covercootów

Firma M. Kornbrot

Częstochowa, I-sza Aleja № 4.

Egzystuje od 1898 roku.

Posiada na składzie towary pierwszorzędnych fabryk i firm **po cenach fabrycznych.**

Wielki wybór resztek na spodnie po cenach najniższych.

Największy wybór! Najmodniejsze materjały!

Korzystajcie z okazji do firmy

H. A. LIBROWICZA

I Aleja № 12.

nadszedł na skład wielki transport zefirów na męskie koszule w różnych kolorach i deseniach po **450** mk. za metr również cover-coty, sukna, drap-de Dame, bostony, szewioty, matowe, wełniane popeliny, gabardiny i inne towary na palta, suknie i kostjumy również jedwabie, etaminy, batysty, serwety i firanki w wielkim wyborze po cenach najtańszych. USŁUGA SOLIDNA.

TAPETY

wiejskie i pokojowe.

BIBUŁKA kolorowa w arkuszach.

BIBUŁKA karbowana w rolkach.

PAPIERY glansowne i t. p.

J. M. OPATOWSKI

(dawniej **L. Opatowski**)

CZĘSTOCHOWA

ulica Ogrodowa № 6.

Brama I sze piętro.

Na święta

ładne i tanie firanki każdy kupuje tylko **Bławatnym Magazynie** pod firmą

B. Librowicz

Częstochowa, II Aleja № 16, vis a vis szpitala.

Polecam również w wielkim wyborze: wełny, bostony, gabardiny, szewioty, alpagi, etaminy, batysty, satyny, płotna, płócienka, korciki, kapy, obrusy, ręczniki i wszelkiego rodzaju podszewki

po cenach fabrycznych!

UWAGA: Dla urzędników i robotników sprzedaż ratami.

Za **6500** Mk. na całe **ubranie** męskie z dobrego kortu | Za 2.000 Mk. na całą damską **suknię**

można nabyć w znanej firmie

J. Dawidowicz i S-ka

I Aleja 7. Tel. 74.

Tamże nabyć można korty, bostony, szewioty, wełniane i bawełniane materjały oraz płótna. Nie wierzcie reklamom, lecz przyjdźcie i przekonajcie się. Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Czytajcie! Nowość!

Ważne dla Dam!

Magazyn okryć damskich, kostjumów i ubiorów dla dzieci w wielkim wyborze, najmodniejsze fasony po cenach najniższych.

Tanio bo w prywatnym mieszkaniu.

A. Nowak w Częstochowie, I Aleja 4 (front).

Pamiętajcie adres!!!

Fabryka Szczotek i Pędzli

Wielki wybór różnych szczotek do użytku domowego, technicznego i dla fabryk Wyrób własny po cenach fabrycznych.

Paweł Szlezinger

— **Sklep I-sza Aleja № 3.** —

Fabryka Ogrodowa 8, przyjmuje reparacje szczotek maszynowych.

Matki stosujcie dla swych dzieci nieodżywionych źle wyglądających krajowąlb. skuteczną Neo Fosfatynę Galena. Do nabycia: Bracia Nikolajtys, Kraków, Poselska 13.

Maszynistka-korespondentka

potrzebna do Sp. Akc. Browaru w Częstochowie (dawniej K. Szwede) Częstochowa, Ogrodowa № 28. Oferty osobiście w kantorze Browaru od 9 do 12 w południe i od 2 do 5-ej po południu.

Przybłąkał się pies rasy owczarek, podpalany. Wiadomość w Administracji „Kurjera Częst“

Obrączkę z inicjałami H. J. 10/VI 1921 r. zgubiono. Znalazcę uprasza się o zwrot do Admin. „Kurjera“ za wynagrodzeniem.

Różne sita, rafy, siatki druciane, tkane i kręcone na ogrodzenia do parkanów, bufetów i okien wyrabia Władysław Scibirowski, Rynek Wieluński 32, telefon 324.

Topole zdatne na deski do sprzedania, ul. Krótka 15.

Pianino **kupię** w dobrym stanie. Zgłoszenia listownie pod adresem: K. Browicz, Częstochowa, ul. Ogrodowa № 28.

Zgubiono kartę zwolnienia wydaną przez Komisję poborową w Wieluniu na imię Józefa Kalemba.

Zgubiono paszport na imię Stanisława Smolarskiego, wydany przez gminę Koniecpol.

Zginął młody wilczek 24 Marka. Znalazca zechce odprowadzić go pod adresem: podporucznik Adam Wolberg, Aleja 3, za sowitem wynagrodzeniem. Jednocześnie ostrzegam przed celowem ukrywaniem pod rygorem sądowym.

Młoda osoba poszukuje posady biurowej. Oferty pod G. W. do Admin. „Kurjera Częst“.

Zgubiono paszport wydany przez gm. Skomlin na imię Piotra Żółtaszka.

Redaktor i Wydawca: Adam Paciorkowski.

Odbito w Drukarni „UDZIAŁOWEJ“